

Het Auteursrecht

Beknopte uitleg & tips

1 De Auteurswet

De Auteurswet biedt bescherming aan de makers van werken van letterkunde, wetenschap en kunst (onder 'kunst' vallen o.a. ook vormgeving en muziek). Om voor bescherming in aanmerking te komen, dient het werk aan twee eisen te voldoen. Het werk dient:

- 'zintuiglijk waarneembaar' te zijn, dus te lezen, te horen of te zien te zijn;
- 'origineel' te zijn: de hand van de maker moet erin herkenbaar zijn.

Let op: als een idee uitsluitend schriftelijk (in tekst) is uitgewerkt, dan is de desbetreffende tekst auteursrechtelijk beschermd, maar het idee zelf niet!

Beschrijf een concept of een (idee voor een) kunstwerk of ontwerp, daarom zoveel mogelijk aan de hand van duidelijke tekeningen, (schaal-)modellen en/of afbeeldingen daarvan. Gebruik daarnaast tekst, om een en ander te benoemen en/of toe te lichten.

2 Het auteursrecht:

- biedt een uitsluitend recht aan de auteursrechthebbende, om beschermd werk openbaar te maken, te verveelvoudigen of anderszins te exploiteren;
- is geldig vanaf het moment van creatie, tot zeventig jaar na de dood van de auteur van het werk. Daarna gaat het recht over op de erven van de auteur.

Let op: er bestaat in Nederland (en in de meeste andere landen) geen officieel en/of landelijk register waar auteursrechten vastgelegd moeten of kunnen worden: het auteursrecht komt automatisch toe aan de maker van het werk, vanaf het moment dat hij het werk gemaakt heeft.

Voor de maker kan het echter van groot belang zijn, te kunnen bewijzen dat het auteursrecht van een werk bij hem ligt. **(Zie punt 4)**

3 Het auteursrecht is overdraagbaar

De maker van een werk kan met zijn auteursrecht twee dingen doen:

- toestemming geven aan derden om het werk te exploiteren tegen een periodieke vergoeding. De *exploitatierechten* worden (voor de duur van een afgesproken periode) overgedragen, maar het *auteursrecht* blijft bij de maker;

of

- het auteursrecht overdragen aan derden in ruil voor een éénmalige vergoeding. In dat geval, is de maker niet langer eigenaar van het auteursrecht.

Let op: leg in beide gevallen alle afspraken vast in een door alle partijen ondertekende, heldere, schriftelijke overeenkomst.

4 Bewijzen houder van het auteursrecht te zijn

Regelmatig ontstaan er discussies, over wie de auteursrechthebbende is van een werk.

Het is dan belangrijk, dat de maker kan bewijzen dat het auteursrecht bij hem ligt, en niet bij iemand die bijvoorbeeld later met hetzelfde werk of idee kwam.

Ofwel: de maker moet kunnen aantonen, op welke datum het werk reeds in zijn bezit was.

Hoe kan de maker zijn bewijspositie versterken, met betrekking tot het tijdstip waarop het werk gemaakt werd?

De maker kan een exemplaar van het werk (of bijvoorbeeld duidelijke foto's daarvan):

- online registeren bij **CC Proof**: rechtsgeldig, eenvoudig, snel en betaalbaar (**zie punt 5**);
- deponeren bij een notaris: rechtsgeldig, minder snel en meestal duurder;
- laten voorzien van datumstempels bij de Belastingdienst, afdeling Registratie en Successie: rechtsgeldig op voorwaarde dat elke pagina door een belastingambtenaar van handtekening en officieel datumstempel is voorzien, meer gedoe, wel heel goedkoop (**zie punt 5**);

Let op: met de bovenstaande maatregelen bewijst u niet dat u de maker bent van het betreffende werk, maar kunt u wel uw bewijspositie sterker maken. Mocht u bijvoorbeeld in een rechtszaak verwickeld raken waarbij iemand anders beweert dat hij de maker is van het werk, en niet u, dan is het fijn als u kunt aantonen op welke datum het desbetreffende idee door u reeds werd vastgelegd.

Let op: vermeld altijd (op elke pagina) de copyright notice © in combinatie met de naam van de maker en de datum.

5 Auteursrechten goedkoop vastleggen

Online

Het is snel en handig, om auteursrechten of “intellectueel eigendom” online te laten registreren. Een eenvoudige mogelijkheid daartoe, biedt het bedrijf ‘**CC Proof**’. Een jaarabonnement, goed voor het registreren van tien ideeën, kost circa € 75,-

- CC Proof biedt de mogelijkheid om vanaf hun site, het geregistreerde werk of idee te verzenden aan één of meerdere specifieke partijen;
- de verzendgegevens van het bericht worden opgeslagen in de CC Proof database;
- bij ontvangst van het e-mailbericht, zal de betreffende partij onmiddellijk zien, dat het een bij CC Proof geregistreerd werk of idee betreft.

Let op: bij CC Proof wordt er *geen* nieuwheidonderzoek verricht.

Bij de Belastingdienst (zie punt 4)

- Sinds 2010 zijn hieraan geen kosten meer verbonden (voorheen € 2,75 per A4 pagina);
- Beschrijf met tekst, tekeningen en/of foto's, het werk zo helder mogelijk op pagina's in A4 formaat (zie punt 1);
- Een afdeling *Inspectie der Registratie en Successie* is ondergebracht bij verschillende belastingkantoren, onder andere in Amsterdam, Rotterdam, Rijswijk en Utrecht;
- Het adres in Amsterdam is (onder voorbehoud):

Belastingdienst, afdeling Inspectie der Registratie en Successie, Postbus 57295, 1040 BD Amsterdam.

Let op: ook bij de Belastingdienst of een notaris wordt er *geen* nieuwheidonderzoek verricht. Ook wordt het werk niet opgenomen in een register (database): de maker ontvangt het werk retour met op elke (A4) bladzijde een paraaf en een datumstempel.

6 Tekeningenrecht en modellenrecht

Alhoewel minder bekend dan het auteursrecht of octrooi*, zijn deze rechten een belangrijk wapen tegen nabootsing: met name belangrijk voor de creatieve industrie.

* Bezoek <http://www.agentschapnl.nl/divisie/octrooi-merk-model> voor informatie over octrooien

- Een tekening of model betreft het *nieuwe uiterlijk* van een gebruiksvoorwerp;
- Het tekeningenrecht beschermt het 2-dimensionale patroon/tekening van bijvoorbeeld een kledingstof, behang of een tegel;
- De *vormgeving* van 3-dimensionale voorwerpen wordt beschermd met het modellenrecht;
- Het modellen- of tekeningenrecht is geregeld in het Benelux Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (BVIE). Ondernemers laten hun tekening of model vastleggen in een depot: daarna mogen anderen het betreffende ontwerp niet meer gebruiken zonder akkoord van de houder;

7 Werk ter beschikking stellen: Creative Commons

Creative Commons biedt auteurs, kunstenaars, wetenschappers, docenten en andere creatieven de mogelijkheid, om flexibel om te gaan met hun auteursrechten:

- met een Creative Commons licentie behoud je al je rechten, maar geef je anderen toestemming om je werk te verspreiden, te delen of (bij sommige licenties) zelfs te mogen bewerken;
- het aanbieden van een bepaald werk onder een Creative Commons licentie, betekent nadrukkelijk *niet* het opgeven van je auteursrechten. Het betekent wel, dat je “*wie maar gebruik wil maken van het betreffende werk*”, op voorhand bepaalde gebruiksrechten verleent, waarvoor die gebruiker anders expliciet toestemming aan je zou moeten vragen.

De auteursrechthebbende kiest een (gratis) standaardlicentie waarmee aangegeven wordt:

- in welke mate het werk verder verspreid mag worden;
- onder welke voorwaarden dit mag gebeuren.

8 Links

Meer informatie over auteursrecht: <http://www.auteursrecht.nl/>
Auteursrechten online registreren: <http://www.ccproof.nl/>
Intellectueel eigendom, meer info: <http://www.agentschapnl.nl/>
Meer info over Creative Commons: <http://creativecommons.nl/home/>